

„Élő emlékezet” – Örmény származású családok Marosvásárhelyen – 8. rész

HARMATH – IZMAEL CSALÁD

Családtörténet

A Harmath család, Hont megye, Kő-Keszi helység birtokosa volt. Korabeli (1273 évi) feljegyzések bizonyítják a család származását. *Keszi János* és *Mihály* nevű testvére I. Lipót császár által 1667. június 22-én nemesi rangra emeltetett, s ezt Ő Királyi Felsége és Kancellárja *Szelepchényi György* Esztergomi érsek, valamint *Orbán István* titkár sajátkező aláírásával és függő pecsétjével megerősített.

Szamosújvári *Keszi Harmath Izsák* 1734-ben nem a Harmath család tagjaként, hanem a Keszi név mellé, a Harmath név felvételével együtt kapott nemességet; akinek törvényes leszármazottai:

Keszi Harmath Kristóf –Torda,
Keszi Harmath Bogdán
– Szamosújváron, *Keszi Harmath Mihály* - Zilahon éltek.

Keszi Harmath Sándor 1887 aug. 24. született Tordán. Polgári iskola elvégzése után – az 1900-as évek elején, Marosvásárhelyre jön, kereskedői szakmát tanul. Az örmény Izmael Ferenc méterárú kereskedőnél dolgozik, itt ismeri meg Izmael Annát, akit 1912-ben feleségül vesz.

Dr. Bernády György polgármester a város számára, a ”tornyos városháza”

építéskor kisajátítja a Nagypiac végén lévő Poklos utca házait, így Izmael Ferenc lakóházát is.

Harmath Sándor önálló fűszer és csemegekereskedést nyit 1920-ban, üzlete a Kárnász ház földszinti részén (mai fotózlet helyén) volt. Társadalmi szerepvállalása: tagja volt 1929-től az Erdélyi Szépműves Céh és a Kemény Zsigmond Irodalmi Társaságnak, és énekelt a Római Katolikus Plébánia férfi kórusában is. Az 1930-as években a gazdasági válság a Vörösmarty utca 18 sz. alatti lakóház, és más gyümölcsös-szőlős ingatlan eladására kényszerítik. 1941-ben a Marosvásárhelyi Kereskedelmi és Iparkamara Bizottság tagjának választják, 1942 behívják a Székely Határőr ezredbe, 1943-ban gyertyaöntő üzemet alapít. A világhá-

ború befejezése után a helyi Ipari Szövetkezethél szerény bérért raktárosként dolgozik. 1953-ban a Securitate minden törvényes eljárás lefolytatása nélkül kényszermunkára deportálja a Duna deltába (fogolyként megjárja Bukarest börtöneit is), ahonnan egy év elteltével szabadul. 1965-ben bekövetkező haláláig alkalmi munkát vállal, hogy családja megélhetését biztosítani tudja. Házasságából négy gyermeke születik, Sándor – Anna – Ádám – Ferenc. A család mindvégig Marosvásárhelyen él.

Izmael Anna és Harmath Sándor esküvői képe

HARMATH KRISTÓF Szamosújvár
(*1760 – † ?)

Felesége: SIMKÓ ANNA

Gyermeük:

Sándor (*Torda, 1887 – † Marosvásárhely, 1965) - csemege-fűszerkereskedő 1910-ben telepedik Vásárhelyre

Felesége: IZMAEL ANNA (*Marosvásárhely, 1892 – † Marosvásárhely, 1933),
Házasságkötés: 1912

Gyermekeik:

(1.a) Sándor (*Marosvásárhely, 1913 – † Marosvásárhely, 1948) tanár

(1.b) Anna (*Marosvásárhely, 1914 – † Marosvásárhely, 2005) tisztviselő

(1.c) Ádám (*Marosvásárhely, 1916 – † Budapest, 1996) tanár

(1.d) Ferenc (*Marosvásárhely, 1919) - tanár

Felesége: gr. HALLER ILONA (*1924, Budapest – † Marosvásárhely, 2010)

Házasságkötés: 1948

Gyermekeik:

(d.1) Ferenc (*Marosvásárhely, 1949), Magyarországon él

(d.2.) István (*Marosvásárhely, 1951), Marosvásárhelyen él. 1941-ben katonai szolgálatra hívják a Marosvásárhelyi 27/III gyalogzászlóaljhoz. A mozgósítás után, mint lövészszázad parancsnokot

Családi házuk a Vörösmarthy u. 18 sz. alatt

átirányítják a keleti hadszíntérre. Kuty elfoglalásáért vívott harcokban lábán aknaszilánk okozta sérülést szenved. Felépülése után szakaszarancsnokként harcol a Felvidéki Csallóközben. 1945 tavaszán Steyer közelében orosz hadifogságba esik, őrizetben tartják a Stocherau és Ramnicu Sarat-i légerekben, majd a foglyokat Oroszországba irányítják. Deportálásuk idején három társával együtt kiugrik a szerelvényből, mindhármuknak sikerül hazatérni Vásárhelyre.

Felhasznált irodalom

Berekméri Árpád Róbert (szerk.), *Marosvásárhelyi magyar Királyi 27. Székely Honvéd könnyű hadosztály tisztii és altisztii kara 1940-1944 között.*

Adatközlő: *Harmath István*

CSIKY CSALÁD

CSIKY LÁZÁR (*Erzsébetváros, 1808 – † Marosvásárhely, 1897)

Felesége: ISZÁY (ISZÁLY) ANNA (*Erzsébetváros, 1819 – † Marosvásárhely, 1916)

Házasságkötés: 1838, Erzsébetváros

Gyermekeik:

(1) Anna

Férje: SZAPPANYOS ANTAL

(2) József

Felesége: MORVAY MARGIT

(3) F. Károly (*1842 – † Marosvásárhely, 1910) – kereskedő

Első felesége: SZEMANN EMMA (*1853– † Marosvásárhely, 1878)

Házasságkötés: 1871, Marosvásárhely

Második felesége: SZENTGYÖRGYI ANNA

Gyermek az első házasságból:

(3.a) Emil József (*Marosvásárhely,

1873 – † Marosvásárhely, 1949) – örmény-katolikus kereskedő

Felesége: SALÁNKY SZTAKÓ JULIANNÁ (*Marosvásárhely, 1884 – † Marosvásárhely, 1960)

Házasságkötés: 1902, Marosvásárhely

Lakóháza a 20. század elején a Deák Ferenc (Győzelem) tér 26 sz. alatt épült. Jóllehet az építési engedély egyemeletes ház építéséről rendelkezett, de a tér egy-séges arculatának kialakítása érdekében dr. *Bernády György* polgármester szorgalmazta a második szint ráépítését is. A ház földszinti részen volt *Csiky Emil* fűszer és csemege üzlete. Köztudott, hogy elsőként ő biztosította a város borvíz ellátását is, majd kiterjedt kereskedésbe kezdett.

Többedmagával megalapította az „Agroféra” Rt-t, központja a Kossuth u. vasáru – mezőgazdasági gépalkatrészt árusító üzlete pedig a Kossuth u. 6 sz. alatt állt, az államosítás után „Secera” néven vált ismertté. Lakóháza tulajdonjogát még 1932-ben átruházta gyermekeire, ezáltal elkerülve a kilakoltatás és kényszerlakhelyre költöztetést 1949-ben. Gyermekei családját egészen kis lakfelületekre összezsúfolták, s a házba idegen családokat telepítettek.

Gyermekeik:

(3.a.1) **Emma** (*Marosvásárhely, 1903 – † Marosvásárhely, 2006)

Férje: MELCZER JÓZSEF (*Marosvásárhely, 1890 – † Marosvásárhely, 1949)

Gyermekeik:

(3.a.1.1) **Emma** (*Marosvásárhely, 1927 – † Marosvásárhely, 1965)

(3.a.1.2) **Márta** (*Marosvásárhely, 1930 – † Marosvásárhely, 1967)

(3.a.2) **Julianna** (*Marosvásárhely, 1906 – † Marosvásárhely, 1985)

Férje: SZABÓ JÓZSEF

(*Marosvásárhely, 1890 – † Marosvásárhely, 1968)

Gyermekeik:

(3.a.2.1) **Endre** (*Marosvásárhely, 1927 – † Marosvásárhely, 1997)

(3.a.2.2) **Károly** (*Marosvásárhely, 1928 – † Marosvásárhely, 2011)

(3.a.3) **Ferenc** (*Marosvásárhely, 1908 – † Marosvásárhely, 1996)

Felesége: BÁCSY ILONA (*Marosvásárhely, 1909 – † ?)

Gyermekekük:

(3.a.3.1) **Judit** (*Marosvásárhely, 1937 – † 1998)

(3.a.4) **Emil Károly** (*Marosvásárhely, 1914 – † Marosvásárhely, 1988)

Felesége: SÁROSI ERZSÉBET (*1914 – † Marosvásárhely, 1996)

Gyermekeik:

(3.a.4.1) **Erzsébet Ildikó** (*Marosvásárhely, 1939 – † 2014)

Férje: PUNGUTZ KÁROLY

Gyermekek:

(3.a.4.1.1) **Károly**

(3.a.4.1.2) **Szilárd**

(3.a.4.1.3) **Rose-Marie**

(3.a.4.2) **Árpád** (*Marosvásárhely, 1942 – † Marosvásárhely, 2002)

Felesége: ANGELA (*1942)

Gyermekeik:

(3.a.4.2.1) **Judit** (*1967)

(3.a.4.2.2) **Emil József** (*1968)

(3.a.4.3) **Márta** (*Marosvásárhely, 1946)

Férje: TEMPEANU RADU

Gyermekekük:

(3.a.4.3.1) **Monika** (*Erzsébetváros, 1972)

(3.a.5) **Mária Magdolna** (*1918 – † Marosvásárhely, 2004)

Férje: RAÁB ERNŐ (*Parajd, 1913 – † Marosvásárhely, 1980) - kereskedő

Házasságkötés: 1938, Marosvásárhely

Gyermekeik:

(3.a.5.1) Mária Magdolna (*1939 – † Marosvásárhely, 2000)**(3.a.5.2) Anna** (*Marosvásárhely 1940–)

Férje: KOVÁCS BÁNYAI FERENC (*1934 – † Marosvásárhely, 1986)

Gyermekeik:

(3.a.5.2.1) Réka**(3.a.5.3) Éva** (*Marosvásárhely, 1943

– † Marosvásárhely, 1992)

Férje: BAKÓ LÁSZLÓ

Gyermekeik:

(3.a.5.3.1) Andrea**(3.a.5.3.2) Kinga****(3.a.5.3.3) Zsófia***Adatközlők: Kovács Bányai Anikó,
Pungutz Károly**Csiky Emilné sz. Salánky Sztakó Júlianna, férje: Csiky Emil A „fehér kereszt”-hez üzlet reklámja**Családi kép (1945), családfő Csiky Emil, neje Csiky Emilné sz. Salánky Sztakó Júlianna és özv. Salánky Sztakó Károlyné, sz. Worel Irén öt gyermeke házastársaikkal (felső és középső sorban), unokák (alul)**Főtéren „Csiky ház” korabeli képe*